

רע"פ 8133/16 - בילאל זיאן, עלאא זיאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8133/16

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקשים: 1. בילאל זיאן
2. עלאא זיאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 21952-07-16 שניתן ביום 25.9.2016 על ידי כב' הנשיא י' אלרון וכב' השופטים י' לישפיץ וא' פורת

בשם המבקשים: עו"ד מאור בן חיים
בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון

החלטה

בקשה זו הועברה לטיפול בעת האחרונה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: הנשיא י' אלרון, י'

עמוד 1

ליפשיץ, א' פורת) בע"פ 21952-07-16, בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' סגנית הנשיא השופטת א' קנטור) בת"פ 26316-08-15.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 13.8.2015 הוגש לבית משפט השלום כתב אישום נגד המבקשים שבו יוחסו להם עבירות של ציד חיית בר מוגנת ללא רישיון וללא היתר והחזקת חיית בר, עבירות לפי סעיפים 2 ו-14(ב) וסעיף 8(א)(3) לחוק הגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 (להלן: החוק), בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 30.9.2014 עסקו המבקשים בציד בדריסה של דורבן, שהינו חיית בר מוגנת, וזאת ללא היתר, או רישיון לכך. מיד בסמוך לדריסה העמיסו המבקשים את הדורבן לתוך הרכב. משביקשו פקחי רשות הטבע והגנים מהמבקשים לעצור, החל המבקש 1 בנסיעה שבמהלכה השליכו המבקשים מרכבם שק שבתוכו הדורבן ללא רוח חיים.

4. ביום 23.6.2016, הורשעו המבקשים במיוחס להם, לאחר שמיעת ראיות וכשהם אינם מיוצגים. בהכרעת הדין, קבע בית משפט השלום כי המסקנה האפשרית היחידה המתבקשת מהראיות הנסיבתיות שהונחו בפניו הינה כי המבקשים צדו את הדורבן על ידי דריסתו עם הרכב, הכניסוהו בשק לתוך הרכב והשליכו את השק מהרכב במהלך בריחתם מהפקחים.

באותו מועד גזר בית משפט השלום את דינם של המבקשים והשית עליהם 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעברו במשך שנתיים על חיקוק בגינו הורשעו; קנס בסך 7,500 ש"ח, או 75 ימי מאסר תמורתו; והתחייבות כספית בסך 12,000 ש"ח, להימנע מלעבור על אחת העבירות שבגין הורשעו למשך שלוש שנים.

5. ביום 11.7.2016 הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין. לצורך ההליך מונה למבקשים ייצוג מטעם הסנגוריה הציבורית.

בערעורם טענו המבקשים כי בית משפט השלום לא שמר על זכויותיהם כנאשמים בלתי מיוצגים, ולא סייע להם בחקירת העדים ולא הבהיר להם כי לא חלה עליהם חובה להשיב לכתב האישום ולהעיד להגנתם. כמו כן טענו לקיומם של מחדלי חקירה, לרבות העדר בדיקת דנ"א לפגר הדורבן והתאמתה לסימן חשוד כדם ברכב, וכן להרשעתם על בסיס ראיות נסיבתיות מבלי שנשללו תרחישים אפשריים אחרים. בנוסף, טענו לחומרת העונש, שנקבע מבלי שהיו מודעים לאפשרות להציג ראיות מטעמם אודות מצבם הכלכלי, ומבלי שנקבע מתחם ענישה, כנדרש, ובניגוד לצו רלבנטי המגביל את שיעור הקנס.

6. ביום 25.9.2016 דחה בית המשפט המחוזי את הערעור על שני חלקיו. נקבע, כי לא נמצא מקום להתערב בממצאי העובדה שנקבעו על ידי בית משפט השלום וכן כי מקבץ הראיות הנסיבתיות שהובא הצדיק, ואף חייב, את

הרשעת המבקשים. עוד נקבע כי גם אם מבחינה דיונית היה על בית המשפט קמא להקפיד על סדרי הדין ככתבם וכלשונם, הרי שבחינת ההליך בכללותו, כמו גם בחינת כל טענה בנפרד, לא הביאה למסקנה כי נגרם למבקשים עיוות דין משלא נמצא קשר בין הפגמים שהועלו לבין אפשרות של שינוי תוצאות המשפט. בית המשפט המחוזי קבע גם כי התרחישים החלופיים והמזכים שהעלו המבקשים אינם מבוססים על מסכת הראיות וכן כי אין במחדלי החקירה הנטענים כדי להשפיע על הכרעת הדין משום שדי בראיות המוכיחות את הנטען מעבר לספק סביר ואין מקום לדרישה ל"ראייה מקסימלית".

בית המשפט המחוזי דחה גם את הערעור על גזר הדין, וזאת לאחר שהתיר למבקשים להגיש ראיות נוספות בהקשר זה. נקבע כי יש להעביר מסר חד משמעי לענישה משמעותית בגין ציד בלתי חוקי וכי העונש שהושת על המבקשים תואם את הענישה הנוהגת, ואף אינו נוטה לחומרה ואינו מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

טענות הצדדים

7. המבקשים טוענים כי הבקשה מעלה שאלה משפטית בעלת חשיבות ציבורית שעניינה ריבוי מקרים בהם מורשעים נאשמים בעבירה של ציד בלתי חוקי, שעונשה המירבי הוא שנתיים מאסר, וזאת כאשר קיימות ראיות נסיבתיות בלבד, המצביעות על עבירה של החזקת חיית בר, שהיא עבירת קנס בלבד. המבקשים מוסיפים וטוענים כי הראיות בעניינם אינן מבססות עבירה של ציד חיית בר. עוד נטען כי התרחישים החלופיים שהעלו הם הגיוניים ואינם מובילים בהכרח למסקנה מרשיעה. המבקשים טוענים גם להגנה מן הצדק משני טעמים: האחד, מחדלי חקירה שנבעו מאי מיצוי הליכי החקירה בתיק וחסר ראייתי, אשר פגעו בהגנתם. והשני, עמדת בית משפט השלום שלא הגן כראוי על זכויותיהם בהליך הפלילי חרף כך שהם לא היו מיוצגים.

8. המשיבה, מנגד, טוענת כי דין הבקשה להידחות באשר אין היא חורגת מעניינם של המבקשים, ואף לא נגרם להם עיוות דין. המשיבה מוסיפה כי נקבע מפורשות שהמבקשים צדו את הדורבן בדריסה. ממצאיו של בית משפט השלום מתחייבים ממסכת הראיות בתיק, ואלה אושרו בידי ערכאת הערעור ואין מקום להתערב בהם. המשיבה טוענת עוד כי מחדלי החקירה הנטענים לא פגעו בהגנתם של המבקשים. בנוסף נטען כי אף שהדבר אינו בא לידי ביטוי בפרוטוקול, המבקשים דחו את הצעות בית משפט השלום למנות להם ייצוג, ולא הראו כי קיים קשר בין אי ייצוגם בבית משפט השלום לאפשרות לשינוי תוצאות המשפט. המשיבה מוסיפה וטוענת כי העונש שהושת על המבקשים תואם את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ואין הצדקה להתערב בו.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה, בחומר שצורף לה, ובתגובת המשיבה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

10. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם הבקשה מעלה שאלה – משפטית או ציבורית – בעלת חשיבות כללית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר

חיפה), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דבר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)).

11. הבקשה שלפני ממוקדת כולה בעניינם הפרטני של המבקשים, והיא איננה מעוררת שאלה משפטית עקרונית המעוררת חשיבות כללית. ויודגש – ההכרעה בעניינם של המבקשים מבוססת על קביעות עובדתיות פוזיטיביות לנוכח מקבץ ראיות נסיבתי באשר לציד בדריסה ואינה מעלה שאלה משפטית ביחס להרשעה בעבירה של ציד חיית בר כאשר הראיות הנסיבתיות מצביעות רק על החזקת חיית בר שלא כדין, כפי שנטען. כמו כן לא מצאתי כי נגרם למבקשים עיוות דין, או אי צדק חמור. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

12. למעלה מן הדרוש אציין כי דין הבקשה להידחות גם לגופה. טענות המבקשים מכוונות בעיקרן נגד קביעות עובדתיות שנקבעו בעניינם. בהכרעת הדין קבע בית משפט השלום כי עדויות המבקשים אינן אמינות ואינן מהימנות, ולא עמדו במבחני ההגיון והסבירות. עוד נקבע כי כלל הראיות הנסיבתיות מתגבשות לכדי מסקנה אפשרית אחת, והיא כי המבקשים צדו את הדורבן באמצעות דריסתו ברכבם וכשפגשו בפקחים הכניסו אותו לשק ובמהלך המרדף השליכו את השק מן הרכב.

13. בית המשפט המחוזי נתן דעתו לכלל טענות המבקשים נגד הממצאים שנקבעו בהכרעת הדין וקבע כי מקבץ הראיות שהובא בפני בית המשפט קמא אפשר ואף חייב את הרשעתם (עמ' 12 לפסק הדין). עוד קבע בית המשפט כי התרחישים החלופיים שהמבקשים העלו המבקשים אינם מבוססים, ולו באופן מרוחק, על המסכת הראייתית שהוצגה בפני בית המשפט קמא (פיסקה 18 לפסק הדין). לא מצאתי טעם טוב להתערב בקביעות עובדה ומהימנות אלו, בהן ככלל, ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב, קל וחומר ב"גלגול שלישי" (רע"פ 5595/07 אביחי נ' מדינת ישראל (14.11.2007) רע"פ 7029/15 צאנורי נ' מדינת ישראל (24.11.2015)).

14. בית המשפט המחוזי דן גם בטענות המבקשים ביחס למחדלי חקירה ולקיפוח זכויותיהם כנאשמים בלתי מיוצגים ודחה אותן לגופן משלא נמצא כי יש בהן כדי לשנות מתוצאות ההליך. בנסיבות אלה לא מצאתי כי הגנת המבקשים קופחה באופן שמצדיק את זיכויים.

15. כך גם לא מצאתי כי הטענות באשר לחומרת העונש מצדיקות מתן רשות ערעור. כידוע, רשות ערעור שעניינה חומרת העונש תינתן רק במקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות העניין (רע"פ 2239/16 בוטפיקה נ' מדינת ישראל (23.3.2016); רע"פ 8987/16 אבו חסין נ' מדינת ישראל (21.11.2016)). בענייננו, בית המשפט המחוזי אפשר למבקשים להגיש ראיות נוספות לעונש ולאחר שבחן אותן קבע כי העונש שהושת עליהם מתיישב עם הענישה הנוהגת ואינו נוטה לחומרה, והדברים מקובלים עלי (ראו, למשל: רע"פ 7366/13 בן חטיב נ' מדינת ישראל (04.11.2013)).

16. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ד באייר התשע"ח (29.4.2018).

שופט

עמוד 4

